

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Kırgızistan Enerji Bakanı, Elektrik Kullanımında Tasarruf Yapılması Çağrısında Bulunuyor!

Haber:

Enerji Bakanı Talaybek İbrayev, 2 Ağustos'ta düzenlediği basın toplantısında, Kırgızistan'da yaz aylarında elektrik kullanımının rekor seviyeye ulaştığını söyledi. Ona göre şu anda günlük elektrik enerjisi tüketimi saatte 40 milyon kilovata ulaşıyor. Bundan önceki tüketimi saatte 32-35 milyon kilovattı. İbrayev şunları söyledi: "Tüketicileri elektrik kullanımında tasarruf yapmaya çağırıyorum. Ne kadar çok elektrik tüketirsek o kadar çok su israfı olur. Kış mevsiminde ısınmak için suya ihtiyacımız var. Suyu tasarruflu kullanmazsak kışın sorunlarla karşılaşabiliriz."

Yorum:

Hükümet, 1 Mayıs'tan itibaren geçerli olmak üzere 700 kilovat saate kadar elektrik tüketenlerin elektrik fiyatlarını 10,8 Milliman (kuruş) artırdı. Ayda 700 kilovattan fazla tüketenlere ise 23,3 Milliman (kuruş) ekleniyor. Sınırsız kullanım isteyen tüketiciler için ise fiyatı 35,4 Milliman (kuruş) arttı. Kırgızistan'da geçen yıl elektrik fiyatının 23 Milliman (kuruş) artmasının ardından bir kilovatsaat elektriğin fiyatı 1 Som olmuştu. Dolayısıyla saatte 700 kilovattın üzerinde enerji tüketen tüketiciler ise 2 Som ve 16 Milliman (kuruş) ödüyorlar. Ayrıca bir kısıtlama olmaksızın elektrik kullanmak isteyenler için de 5 Som ve 4 Milliman (kuruş) bir tarife bulunmaktadır.

Ülkede elektrik tarifelerindeki düzenli artışa rağmen soğuk mevsimde elektrik tedariki nüfus için yetersiz kalıyor. Hatta sık sık elektrik kesintileri yaşanıyor. Şimdi de Bakan, insanları yaz sıcaklığında buzdolabı ve klima kullanımında tasarruf yapmaya çağırıyor!

Öte yandan ülkenin kapitalistleri, maden ocaklarını çalıştırmak için ucuz elektrik satın alıyor. Örneğin MBT Stroy, Kambar-Ata-2 hidroelektrik santraline 1,5 milyar Som yatırım yaptı ve bunu elektrikle geri elde ediyor. Bu şirket, Kambar-Ata-2'deki yatırımında kullanmak için 5-10 yıl boyunca hidroelektrik santralinden elli veya altmış Millimana (kuruş) elektrik satın almayı planlıyor. Hükümetin her zaman elektriğin maliyetinin 2 Som 38 Milliman (kuruş) olduğunu söylediği biliniyor ancak iş kapitalistlerin çıkarlarına gelince bu maliyetler 60 Millimanın (kuruşun) altına düşüyor!

Aslında Kırgızistan'ın enerji krizinden çıkamamasının nedeni elektrik tarifelerindeki düşük fiyatlar değil, aksine enerji sektöründeki yolsuzluklar ve kapitalistlerin çeşitli hileleridir. Örneğin yetkililer, sulama sırasında Özbekistan ve Kazakistan'a su satarak para kazanıyorlar, ardından kış mevsimi için elektrik satın almak üzere bir sözleşme yapıyorlar ve bunu da yiyorlar. Birbirini izleyen hükümetler, bu tür yozlaşmış ve çarpık planları kökten ortadan kaldırmak

yerine, elektrik tarife fiyatlarını artırarak halkı daha fazla yağmalamaya çalışıyorlar. Dolayısıyla hükümetlerin boş seçim sloganları sırf geçici bir aldatma olmasına rağmen ancak halk, kendileri için son bir umut olarak hâlâ bir sonraki hain siyasetçiye aldanmaya devam ediyor!

Gelen her başkanın elinde, elektrik fiyatlarını yükseltmek için bir nedeni oluyor. Bu da bu sektöre gelen büyük meblağlardaki paraları yolsuzluk araçlarıyla zimmete geçirmek içindir. Kırgızistan 1992 yılından bu yana enerji sektörüne 2 milyar Dolardan fazla harcama yapmıştır. Bu paraların çoğu yabancı finans kuruluşlarından kredi, hibe ve ek fon şeklinde alınan paralar olup ne zaman bir anlaşma imzalanırsa, şebekenin “modernizasyonu” bir bahane olarak sunulmaktadır. Ancak bu büyük miktardaki kredilere rağmen ülkenin enerji sektörü hala kötü durumdadır! Ayrıca bu krediler, uluslararası finans kuruluşları tarafından elektrik fiyatlarının artırılması talebiyle sağlanıyor. Örneğin Dünya Bankası geçen yıl Kırgızistan’a 20 milyon Dolar tahsis ettiğinde Dünya Bankası’nın Avrupa ve Orta Asya’dan sorumlu Başkan Yardımcısı Anna Bjerde şunları söylemişti: “Ucuz tarifeler aşırı elektrik tüketimini teşvik etmektedir. Biz bunların (tarifelerin) değiştirilmesini destekliyoruz.”

Hiç şüphe yok ki Dünya Bankası ve diğer uluslararası finans kuruluşları sömürgecilerin elindeki araçlar olup onları borç batağına sokmak yoluyla siyasi ve ekonomik çıkarlarını gerçekleştirmek için kullanmaktadırlar. Nitekim bu Dünya Bankası’nın tavsiyeleri doğrultusunda devlet mülkiyetindeki elektrik sektörü bireylere devredilmeye (özelleştirilmeye) başlandı. Ayrıca özelleştirme ve elektrik fiyatlarının artırılması yoluyla yerel ürünlerin maliyetini de artırmak istiyorlar. Bunun sonucunda yerel iş adamları, yabancı kapitalistlerin sahip olduğu ucuz mallarla rekabet edemeyecektir.

Sonuç olarak sorunun temel nedeni, başımızın üzerinde kara bir bulut gibi dönen kapitalist sistem ve enerji sektöründeki yozlaşmış planlardır. Böylece onlar, insanların temel ihtiyacı olan enerji ve elektriği özelleştirerek büyük karlar elde ediyorlar.

Aslında İslam’da elektrik, devlete ya da özel veya kamu şirketlerine ait olamayacak olan bir kamu malıdır. Dolayısıyla onun gelirleri insanların mülkü olup tüm bireylere dağıtılması gerekir. Zira Enes Radiyallahu Anh’dan Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: **المُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي** **“Müslümanlar üç şeyde ortaktırlar: Suda, merada ve ateşte.”** Enes Radiyallahu Anh’dan rivayet edilen bu hadis, aynı şekilde İbn-i Abbas’tan şu lafızla da rivayet edilmiştir: **وَتَمَنُّهُ حَرَامٌ** **“Ondan para kazanmak da haramdır.”** Dolayısıyla kamu mallarının ve bundan kaynaklanan fayda veya gelirlerin her bireye ulaşmasını sağlamak İslam Devleti’nin sorumluluğundadır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Mümtaz Maveraünnehri